

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alattTelefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.A kiadóhivatal vezetője:
Réthy László.

Beszélnék a szuronyok.

Makó, jun. 26.

A parlament előtt szuronyerdő állott. Ugy plántálták oda máról holnapra, titokban, jogtalanul s ahol még előző nap a jogok termő talaja táplálta az igazság fáját, másnap a törvénytelenések büzhödt burjánja lepte el a teret s megölte, megfojtotta a termést.

Es a szuronyerdő ott állt a parlament körül. Feszesen, mozdulatlanul. Mereven, szinte érzéketlenül nézte az előtte lejátszódó eseményeket. A szuronyerdő állta az osztromot, mint egy évszázados tölgy a vad vihart, mint a hegyek fenője az ordító orkánt.

Igy volt ez még tegnapelőtt. A nagy események azonban nem a századok méhében születnek, a pillanatnyi elhatározások termik meg az országos cselekvéseket s amit a vihar szél forgataga nem tudott elérni, azt elérte egy parányi szellő.

Más ember, a léha közönség, a hangulatok bábuja az első pillanatban ököbe szorítják a kezüket a durva erőszak láttára, azután belenyugosznak a változhatatlanba s mert rosszul is esik nekik, ha reggeli kávéjuk mellett nem olvashatják kedvelt újságjukban, hogy a pénzen összevásárolt többség a hatalom szekerével megint legázolta a nemzeti eszme képviselőit. A szuronyerdőnél fordítva áll az eset. A külső hatások nyomtalanul elsiklanak ágai között, a belülről jövő szellő azonban a törzset is megmozgatja. Ugy történt az eset, hogy a szuronyerdő két ága, két egyszerű szuronyos baka, akiknek az volt a feladatuk, hogy szuronyuk hatalmával védjék a törvények letipróit, beállt a tüntetők csoportjába és mély érzéstől áthatva belekiáltottak a levegőbe:

— *Éljen Justh Gyula!*

A nagy erő sulya ránehezedett a két gyenge ágra és letörte. A két bakát bilincsbeferve börtönbe zárták. Rájuk fogták, hogy részegek, kimondták rájuk a szentenciát, hogy beszámíthatatlanok.

Es ezzel talán el volt intézve a kérdés? Korántsem. Az elhangzott kiáltás nem a Kis Péter vagy a Nagy Pál szava. Aki ezt hiszi, az csalatkozik. A megszegyenítő események láttára megmozdult a szuronyerdő. Az erdő ágai egymás felé hajoltak, beszélni kezdtek a szuronyok előbb csendesen, sutogva, inkább csak maguknak. Az-

után nőtt a hang, mint a lavina, szárnyra kelt, mint a viharmadár, áthatotta az ágak lelkét s így támadt a spontán kitörés:

— *Éljen Justh Gyula!*

El lehet-e fojtani ezt a szót? Meg lehet-e ölni a lelkekben az érzést? Ki lehet-e irtani a szivekből azt a szent meggyőződést, hogy gaz törvénytelenések ünek csuf orgiákat ebben az elszegényedett országban? Nem. Ha a szuronyok kezdenek beszélni, jaj akkor azoknak, akik a szuronyok lelki egyensúlyát megbolygatták! Jaj azoknak, akik törvénytelen cselekedeteikkel fölverték a szuronyerdő némaságát! Jaj azoknak, akik durva alkotmánytiprásaikkal az engedelmesség mérgét csepegtették azokba a szivekbe, ahol eddig csak a feltétlen engedelmség élt!

Beszélnék a szuronyok!

Az osztrák házelnök nyilatkozata.

Elítéli Tisza törvénytelenégeit.

Egy hírlapíró kérdést intézett dr. Sylvester Gyulához, a magyar politikai viszonyok tárgyában. És az osztrák képviselőház európai látóköri elnöke beszélt, nem ki-mélve a szót. Kiöntötte egész lelkét. Rázudította megvetésének egész sulyát azokra a törvénytelenésekre, amelyekkel Tisza István gróf tönkretette a magyar parlamentarizmust és a jog helyébe a durva erőszak hatalmát ültette.

A Reichsrat elnökének őszinte nyilatkozata annál is fontosabb, mert ezt egy velünk örökösen hadilábon álló parlament első funkcionáriusa tette. Sylvester dr. többek között a következőket mondotta:

— Dacára annak, hogy a képviselőház elnöke vagyok, nem zárkozom el attól, hogy megmondjam véleményemet. Ami az anyagi terheket illeti, azok valóban rendkívül súlyosak és nagy művészet lesz majd olyan adójavaslatokat csinálni Ausztriában, amikkel sikerül fedezetet teremteni az óriási katonai terhekhez. Ugyanilyen nyomasztóan érezhetik a terheket Magyarországon is.

— Vajjon szívesebben áldoz-e Magyarország a katonaság céljaira — kérdezte a hírlapíró — azáltal, hogy a Tisza-féle erőszakoskodással hajszolták keresztül nálunk a javaslatokat?

— Alig hiszem! — hangzott a felelet. — Én az erőszakoskodást minden téren elítélem, mert nem várok tőle semmi jót.

— És a magyar parlament kisebbsége ellen elkövetett erőszakoskodásokat?

Sylvester elnök: Azokat is elítélem. Ausztriában teljesen lehetetlen volna az, ami most Magyarországon történik. Ambár a magyar képviselőház házszabályait és a házszabály kezelését nem ismerem, mégis merem állítani, hogy a mi kisebbségi pártjaink nem túrnék a felét sem annak, a mi most önöknél történik. Mi és minden modern parlamenti politika arra törekszik, hogy összegyűjtse és kibékítse az ellenzéki erőket, de letörni nyers erőszakkal, páratlan dolog. A kisebbség uralmá-nál nem kevésbé veszedelmes a majoritás zsarnoksága s ahol ez bekövetkezett, ott megszűnik a parlamentarizmus.

Milyennek kell lenni elnök ur, az olyan házszabálynak, amely a méltányosságot összeegyeztesse a többség érdekeivel?

— Csakis olyasfélének, amely nem vaskalaposan bürokratikus. A magyar házszabályok módosítása is csak addig mozog helyes irányokban, amíg omla a bürokratizmustól való mentesítés.

— No és Tisza, helyesebben a Vadász Lipót-féle házszabály?

— Cenzurát és disciplinárius hatalmat akar gyakorolni s ez már sok, annyira sok, hogy fellájtja az ember jobb érzeit és bizonyára a magyar közvéleményt is.

— A Lukács féle mandátum-elkötöz javaslatot ismeri elnök ur?

Sylvester bosszankodva elkacagta magát s így szólt:

— Ismerem. Tisza Istvánhoz méltó idea, de nem lehetséges elhinni, hogy meg is valósítsák. Ilyen, mellékintézkedések mit sem adó nem lesz a magyar képviselőház többsége, amelynek tartania kell attól is, hogy a magyar választók is hasonlóan rücksichtslosak lesznek velük szemben a választásoknál.

— Magyarországon — mondottuk — ahol minden lehetséges, ilyesmítől nem igen tartanak az összevásárolt munkapárti képviselők. Majd így folytattuk:

— Mi elnök ur szerint a kibontakozás módja?

— Sürgősen ki kell békíteni az ellenzékét, expediálni kell az elkövetett erőszakosságokat és főleg meg kell reformálni a választói jogot, hogy a magyar parlamentarizmus sorsával ne csak az újságírók törődjenek, hanem a nép nagy tömegei is, mert ebben rejlik a parlamentarizmus ereje fölfelé is és a parlamenti zsarnokokkal szemben is.

Elementek a színészek

A tavaszi évad vége.

Ebben a szezonban utoljára lebent ma este fel színházunkban a függöny. A vig s komoly muzsa papnői és papjai utolszor ringatták ma este élvezetbe közönségünket. Utolszor harsant fel a nézőtér a játszi kacaj s a mindeneket átfogó jó kedv.

A mai előadás után bezárultak a színház kapui s falai között két hónapon át — egész szeptemberig — mélyes csend ül. Thália papnői s papjai kordélyukkal tovább vonulnak, itt hagyva maguk után általok nyujtott sok élvezetes színházi estének kellemes emlékeit.

Ilyen hosszú szezon, mint a mostani, egyfolytában nem volt még városunkban. Mégis a legutolsó hetet leszámítva, Thury igazgatónak nem lehet panasa a színház látogatását illetőleg közönségünkre. Az igaz, hogy ez főleg azért volt, mert közönségünk is meg volt elégedve a Thury Elemér társulatával. Ha mégis most már éppen az utolsó héten szinte estéről-estére üresen maradt a nézőtér, ez már csak a beállott nagy meleg időnek a — következménye.

A társulat általában megfelelt a hozzá kezdetben fűzött várakozásoknak. Több elsőrendű művészi erő volt a társulatban, akiknek játékában sokszor gyönyörködhetünk s az összjáték, rendezés és zenekar is mindenkor jó volt.

Szeptember elsején kezdődik újra nálunk az őszi szezon, amikor majd Nádasy József vonul be teljesen újra szervezett társulatával s olyan diszlettel, amelyet még vidéki színház nem mutatott fel.

A most távozó társulattól Nádasyékka csak Peterdy Etelka, K. Deák Flóra és Nagy Dezső jön vissza. Az Ujj-pár Pécsre Füredi Bélához, Tarnay Leona pedig Thuryhoz Sopronba szerződtött.

— Dühöng a gázság. A darabont banda garázdalkodása kismiska volt ahhoz a duláshoz képest, amit most Tiszák-Lukácsék véghez visznek ebben a szerencsétlen országban. Most meg már a szabadvélemény nyilvánítás organumait, a lapokat akarják e bitangok elnémitani. A Magyarországnak és a Pesti Naplónak a vasuti állomásokról való kiüzése után most a „Népszava“ utcai elárúsítását tiltotta be Lukács.

ÉRTESITEM a tisztelt KERESKEDŐ, VENDÉGLŐS és ITALMÉRŐ urakat, hogy mindenféle minőségű, közönséges és finom tiszta szeszmentes pálinkák, valamint **rumok és tea-rumok** és mindenféle **liquörök** legelőnyösebb beszerzési forrása

Iritz Sámuel özv.
cégnél M A K Ó.

Bérgyilkos béres

Feleség és bérescsalád bünszövetkezete.

Vasárnap éjjel három egymásután következő revolverdurránás hangzott el Jolity Jóva földbirtokos udvarán. A merénylő orozva agyon akarta löni Jolity Jóvát.

Tudósításunk a merénylőtről a következő:

Jolity Jóva adatai földbirtokos vasárnap reggel összeveszett feleségével s elválással fenyegette. Ez módfelett felbosszantotta az asszonyt, aki végleg meg akart szabadulni az urától. Felbérelte a szolgálatukban levő Koity Szávó bérest, hogy tegye el láb alól a férjét. Koity azonban félt maga végrehajtani a gyilkosságot, beavatta a tervbe feleségét is és a fiát, Koity Danesikát rávette, hogy öljön agyon Jolity Jóvát.

A gyilkosságot úgy akarták végrehajtani, hogy Jolityt majd kicsalják éjnek idején a lakásból s ott künn agyonlövők. Vasárnap éjjel a lovakat ütni kezdték az istállóban. A lovak dobogtak s elakarták tépni a kötőféket. A lovak zajára felébredt Jolity Jóva s az istálló felé tartott.

Ekkor történtek a revolverlövészek. Koity Danesika egy fa mögül rálőtt a gazdájára, de a golyók célt tévesztettek.

Jolity feljelentette merénylőit a csendőrségen, akiket tegnap délután vasvarré vitték be Jolityné, Koity Szávót és fiát, Danesikát Szabadkára ahol most az ügyészség foglyai.

Jolityné és Koity Szávó ellen felbújtás s Koity Danesika ellen előre megfontolt gyilkosság kísérlete miatt indult meg az eljárás.

Válasz „több szülőnek“.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja mai számában „több szülő“ aláírásával megjelent cikkre vonatkozólag legyen szabad magam védelmére, de az ügy érdekében is a következőkben válaszolni:

Hogy „több szülő“ a beküldött cikkével a közügyet akarta szolgálni, nincs jogom kétségbe vonni, bár helyesebben szolgálták volna, ha egyenesen hozzám fordulnak felvilágosításért. Én mindenkinek szíves készséggel szoktam, különösen iskola ügyekben, rendelkezésére állani. Így meggyőződhetek volna a személyemre vonatkozó állításuk valótlanágáról és így sokkal jobb szolgálatot tettek volna az ügynek, mint tájékoztatlan kirohanásukkal egy — mondhatom — szép fejlődésben levő és eddig a közönség között népszerűséggel bíró iskolát és annak vezetőjét támadták és hurcolták meg nyilvánosan.

A sajtó én is nagyra becsülöm, melynek hivatása, hogy az orvosolhatatlan visszaélések ostromlásának alkalmat adjon s ezzel kényszerítse az illetőt a baj megszüntetésére. Ezuttal bizonyára a tekintetes szerkesztőség is azt bihette, hogy az orvoslásra előbb rendes uton kísérlet tétetett. Megállapítom és kijelentem, hogy nálam ez ügyben senki sem tett panaszt s így orvoslást sem kért.

A szolgára vonatkozólag a tényállítás ez: Ez előtt pár évvel családjában a trachoma fellépett s mikor ezt megtudtam: 1910 évben e miatt felmondtam szolgálatát, de ugyanazon év augusztus 24-én kelt hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy trachomája nem ragályos. Ennek alapján a felmondást — tekintve 7 gyermekét is — vissza-

vontam. — 1911 év tavaszán észrevettem, hogy trachomája újra fokozódik s ezért ismételtelen oly feltétellel mondtam fel neki, hogy ha 1911 év augusztus 1-ig ki nem gyógyítja magát s erről hatósági orvosi bizonyítványt nem hoz, augusztus 1-én meg sem engedem, hogy az új iskolába beköltözzék. Itt meg kell említenem, hogy ez utóbbi alkalommal feltétlenül el akartam bocsátani, de itt meg nem nevezhető befolyásos helyről — bizonyára nemes érzésből, iránta való jóakarattól arra kértek, hogy tekintsem nagy családját s ha orvosi igazolvánnyal igazolja, hogy betegsége nem ragályos, tartsam meg továbbra is. 1911 év július 12-én kelt hatósági orvosi bizonyítvány alapján, mely szerint: „*Ő maga, neje s három gyermeke egészséges, 3 gyermeke pedig trachomás ugyan, de jelenleg a szegedi szemkórházban gyógykezelés alatt vannak. Ez idő szerint semmi akadályuk annak, hogy nevezett az állami elemi iskolánál, mint szolga alkalmaztassék, fenn nem forog.*“ — tovább is megtartottam a szolgát.

Én tehát ezen bizonyítvány alapján családapai szívemre is hallgatva, tovább is megtartottam szolgálatában. Ezekből világos, hogy én az iskola közegészségügyének megvédése érdekében elég elővigyázattal jártam el még akkor is, midőn egy nagy család embernek családját fentartásáról volt szó.

Bár országosan szokás, hogy az iskola szolgál a velük rendelkező igazgatónak magán dolgában is szolgálnak, kijelentem, hogy az illető szolgát soha semmiféle magánügyemben — leszámítva a ritkán előfordult küldönci teendőket — fel nem használtam; visszaüttem tehát azt a gyanúsítást mintha anyagi érdekből tartanám, vagy tartottam volna meg a szolgát.

Végül kijelentem, hogy mivel a mai napon — elismerem, a cikk hatása alatt — a városi hatósági főorvos urnál a szolga trachomáját illetőleg tudakozódtam s mivel azt a választ nyertem, hogy *tényleg a szolga családjában trachoma van s annak végleges kigyógyítása éveket vesz igénybe.* ennél fogva az illető szolgának véglegesen felmondtam s így a jövő iskolai év kezdetére olyan szolgát fogok beállítani, ki egészségi szempontból is orvosilag felülvizsgáltattam.

Ezt pedig minden hírlapi polemia nélkül is megtettem volna, ha alapos kifogásokról engemet közvetlenül bizalmasan értesítettek volna.

Makó, 1912. június 26.

Tókos Izsák
áll. isk. igazgató.

Midőn a közönség köréből vett cikkünkre vonatkozó ezen választ leközzöljük, meg kell jegyeznünk, hogy az igazgató ur eredetben bemutatott előttünk azon orvosi bizonyítványokat melyekre nyilatkozatában hivatkozik s a mely bizonyítványok kiállítására lehet felelős azért, ha esetleg az iskola szolga és családjának tagjai az állami elemi iskolában a trachoma betegséget terjesztették. (szerk.)

Iritz Sámuel övz. cég

ITAL ÁRJEGYZÉKE

különleges TELJESEN TISZTA

szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.— K.
Valódi törköly	2.40 „
„ 5 éves kajszin barack	3.— „
„ 8 „ „ „	4.— „
„ 10 „ „ „	5.— „
„ 5 „ borpálinka	3.— „

A valódiságért a cég felelősséget vállal.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Június 27. Csütört. Római kat. Ján. Pál vtk. Gör. kath. 10 G. 4 Sándor. Nap kel 4 óra 3 perckor, nyugszik 8 óra 0 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás várható, sok helyütt zivataros esővel. Sürögnyprognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok. Déli hőmérséklet: 24.8 Celsius.

Ne hívja kutyáját senkise Tiszának.

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának Hisz a kutya olyan becsületes állat! Nem érdemli azt meg a háznak hű öre, Hogy ily hitvány névvel titulálják őt le. Becsületes szívvel őri ő a hazát, Ne hívja kutyáját senki se Tiszának!

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának, Mert a kutya nemcsak hű, de halás [állat,
Mert sokszor több hála van egy [kutya szívbe,
Mint sok gögös urnál, ki fesseleg [diszbe.

Gazda után kutyát hányszor öl meg [bánat! . . .

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának.

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának, Mert közvagyon ellen kutya sohse [támad,
A Tiszák esa lösi milliókat lopnak, És a közvagyonból jól megtollá-odnak, Becsületes kutya tolvajt mindig támad, Ne hívja kutyáját senki se Tiszának!

— **Négy millióval károsította meg az állam a nyugdíjalapot.** Aki a törvények között böngész, látja, hogy az 1891. évi LXIII. t.-c. világosan elrendeli, hogy minden iskolafenntartó köteles tanítói után évi 12 forintot az Orsz. Tanítói Nyugdíj-Segélyalaphoz fizetni. Magyarországon az állam is iskolaföntartó; de aki keresi, hogy az állam fizeti-e az ő nyolcezer tanítója után a 24 koronát: meggyőződhetik, hogy esze ágában sincsen. Ha az 1891. év előtti időt nem is számítjuk, konstátáljuk, hogy 1891-től a mai napig **négy millió koronával** károsította meg a kincstár a tanítók Nyugdíjgyesületét. Mindez onnan magyarázható, hogy **nem a tanítók** kezelik a nyugdíjgyület és hogy a kormány sem költségvetést, sem évi jelentést, de semminemű beszámolást nem bocsát a tanítóság rendelkezésére. Nohát, ezek olyan súlyos vádak, melyekért az egyetemes gyűlésen kell a miniszteriumot kérdőre vonni!

— **Egy kaszinó válsága — a politika miatt.** Nagy most az izgalom kuruc Torda városában a politika körül. Arról van szó, hogy amikor a csendőrszuronyoktól körülvett parlamentben a kormánypárt megszavazta a katonai javaslatokat, a tordai uri kaszinó válaszmánya a kaszinó nevében táviratilag üdvözölte Tisza István grófit. A hódoló sürgöny miatt megharagudtak a kaszinó ellenzéki érzelmű tagjai és elhatározták, hogy lemondásra kényszerítik a válaszmányt és az elnökséget. Ha ez nem sikerül, valamennyien kilépnék a kaszinóból, ami azt jelenti, hogy a klub feloszlanék. Holnap lesz a döntő rendkívüli közgyűlés, ahol ki fog derülni, erősebb-e az ellenzék a Tisza-pártiaknál. Milyen jó, hogy a makói uri kaszinót nem fenyegetheti ilyen szétrobbanási veszedelem. A mi kaszinónk ugyanis — **legajabban** — hithű Tiszaista. Ugy egészségesen, mint tagjaiban.

— **Nem javul a pénzválság. Budapestről jelentik:** Az Osztrák-Ma-

gyar Bank főtanácsa dr. Popovics Sándor kormányzó elnökletével ülést tartott Budapesten. — Pranger vezértitkár jelentést tett a pénzügyi helyzetéről. Jelentésében megállapítja, hogy a leszámítás és lombardüzleti befektetés 246.7 millióval nagyobb, mint múlt év május 23-án és hogy a bankkal szemben táplált igények különösen a budapesti és vidéki intézetek semmivel sem indokolható tartózkodása következtében lényegesen nagyobbak voltak, — mint a múlt év hasonló időszakában. A bel-földi pénzügyi viszonyok még mindig igen feszültek és a nemzetközi piac sem mutat lényeges javulást, a londoni s párisi kamatláb leszállítások dacára sem.

— **A vesztettség réme.** Komlós község előjárósága ma arról értesítette Makó város rendőrkapitányi hivatalát, hogy pár nappal ezelőtt Komlósról egy vesztet eb kóborolt el a makói tanyák közé. A község értesítését ma megerősítette a mozórendőrnek az a jelentése, hogy egy vesztet kutya mogmarta T. Fodor János gazdálkodónak két kutyáját és nyole darab sertését. A másik mezőrendőr pedig azt jelentette, hogy egy vesztet gyanus macska mogmarta a tanyán Varga Mátyásné. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket a vesztet kutya kiirtására, Varga Mátyásné pedig védtetés végett felküldik a budapesti Pesteur-féle intézetbe.

— **Fizetéseketlen cég.** A budapesti hitelezői védegyelet közli, hogy Szalóky Sándor makói cég fizetéseit beszűntette. Tartozik 150 ezer koronával, az aktívája még ismeretlen.

— **Megugrott tolvaj.** Bohn Lajos volt rendőrtisztviselő, ki tavaly Kayser plébános ezüst neműt ellopta s aki arról nevezetes, hogy a tolvaj ellen önmaga bocsátotta ki a köröző levelet és Budapesten az önmaga által kibocsátott körözés adatai alapján fogták el az ezüstök értékesítése közben, ma midőn egy más ügye miatt újra rendőrközre került, illetve Makóra toloncolták, az őt kísérő rendőr elől megszökött.

Fehér ruha a fináncnak.

A pénzügyminiszter megreformálta a fináncokat.

Szegény pénzügyőröknek eddig a legforróbb nyárban is vastag, meleg posztó ruhájukban kellett járni. A pénzügyőri teendők és a fullasztó zöld ruha közt nem volt ugyan semmi logikai összefüggés, ellenben azért volt ez éppen a böles hivatalos rend.

Teleszky János dr., az új pénzügyminiszter most megkönnyít a fináncokon és megengedte, hogy a pénzügyőrök vitorlavászonból készült egyenruhát viselhessenek, de föltételekhez köti a vászonruha viselését. Kimondja, hogy a vászonruha uniformist csak májustól szeptember végéig szabad viselni és maga a hőség nem jogosítja föl a pénzügyőrt az új ruha viselésére.

Csak akkor járhat vászon egyenruhában, amikor szolgálatot teljesít, amelyhez teljes fegyverzettel kell kivonulnia. A pénzügyőrök szakaszonként mindig egyforma egyenruhában tartoznak szolgálatban kivonulni.

A makói fináncok a napokban kapják meg az új egyenruhát.

KÖZGAZDASÁG.

A makói piacról.

Nagy volt a kínálat.

Makóvárosának mai gabonapiaca szokatlanul élénkebb volt az eddigiekénél. Ez az élénkség különösen abban jutott kifejezésre, hogy szokatlanul sok volt az áru úgy buzában, mint kukoricában.

Ezt a körülményt a kereskedők leginkább annak tudják be, hogy ma már a termelő csaknem teljesen biztosítva van az ideai jó terméstről és meglevő készletén mindenki igyekszik túl adni már azért is, hogy az árak elég jók. Jobbak, mint az ilyen termésállítás előtt lenni szokott.

A mai hetipiacra körülbelül 15 waggon buza került. Ezt a mennyiséget részint a helybeliek, részint a vidékiek szállították. Különösen erősen voltak képviselve a szomszédos torontáli községek.

A buza ára a nagy kínálat dacára elég jó volt. A felhozott mennyiség ugyan teljesen el nem kelt, de ami elkelt és ez körülbelül 10—12 waggon, annak métermázsája 22 korona 80 fillérért kelt el.

A kukoricából is jókora mennyiség került a piacra. Ez az áru keresettebb volt a buzánál. A felhozott mennyiséget jobbra a kofák vásárolták össze, métermázsáját 18, sőt később 19 koronájával is.

IRODALOM.

Athenaeum könyvtár.

Bölsche: Szerelm az élők világában. Az Athenaeum könyvtár minden újabb kötete arról tesz bizonyosságot, hogy ez a nagyjelentőségű vállalat nem üres ígéretnek tekinté programját, hanem valóban a magyar és külföldi irodalom legnagyobb remekeit akarja gyönyörű kiállításban és szenzációsan olcsó áron a közönség legszélesebb rétegei számára hozzáférhetővé tenni. Bölsche híres könyve: „Szerelm az élők világában” klasszikus a maga nemében. A népszerűsítő természettudományos irodalom mintája. És népszerű volt mellett: tele van új gondolatokkal. Kevés könyv van, mely olyan meggyőzően és olyan eredményesen tudna harcolni az előítéletek ellen, mint a Bölsche. Még pedig olyan téren, melyen még a legfelvilágosodottabb és legmodernebb emberek sincsenek híjján az elfogultságnak. Bölsche gyönyörű fejtegetései arra tanítanak meg, hogy a szerelem problémájának mélysége nem aljaság, hogy ott lenni is van olyan tisztaság, mint a föléje nőtt álmok magasságaiban. De rossz szót használunk, ha azt mondjuk, hogy Bölsche fejezetei fejtegetések, nem: ezekből a fejezetekből a szerelem földi vándorútjának és fejlődésének csudaszép, minden részletében lebilincselő regénye alakul ki. Ragyogó tollal megírt elbeszélése annak a folyamatnak, melynek eredményeként a vad, durva állati ösztönelem azzá a finom, szinte átszellemült érzéssé lesz, mely minden költészetnek és művészetnek gyökere. Bölsche százféle módon hat olvasójára. Meghatja, elragadja, megkacagtatja és magával viszi a legelvontabb filozófias világába is. Bölsche könyve több mint írás. Tett. Egyik lépcsőfoka az előítéletek ellen vívott harcoknak. A nagyszabású munka az Athenaeum könyvtár két kötetét tölti be. Fordítói Wildner Ödön, Merényi József. Kremmer Dezső és

Sidó Zoltán fényesen oldották meg feladatukat. Bölsche stílusának tömörségét és csillogását nagy művészettel tükröztetik vissza. A két kötet ára 3 korona 80 fillér.

Szerkesztői üzenet.

** Batthyányi-utcai függetlenségi. Hogy kik szerkesztik a helyi munkó-papírost? Egy betűszedő, egy suszter és egy üveges. Hogy pedig ezeket névleg is hogy hívják, azt ez újságpapír keddi számából kiböngészheti.

Regény.

Szerelm a sirig

vagy (93)

Két fiatal szív szomorú végzete.

MÁSODIK RÉSZ.

I.

Serrálné kitalálta ezt, azért is bizalmas esti beszélgetéseik közben okosan óvakodott felemlíteni Trany kisasszonyt. Miután az által discrért tartózkodásra dacára annyira át volt hatva a csak most elhagyott szavoyard otthonától, hogy jelenléte elég volt felkelteni a régi szunnyadó szerelmet, Akarta vagy nem, Simonne árnya az anya és fiu közé csuszott.

Hogy eltávolítsa ezt a kellemetlen kísértetet, az anya szelíden in-tette a fiát, szakítson a nőilen élettel, gondoljon a házasságra és teremtsen végre otthon magának. Jean visszautasító mosollyal és tagadó fejbólintással felelt neki.

Éppen nem jött kísértetbe újra kezdeni oly próbát, mely már egyszer balul ütött ki. Ebben a pillanatban semmi erényt sem érzett magában, mely szükséges, hogy egy nőt boldoggá tegyünk.

Serravalné sóhajtott és elgondolta ilyenkor magában: „Valóban, ha nem hiszed, hogy jó férj lehess jobb ha nőilen maradsz. Bár fájlalom, hogy épen nem lehetek nagy mama, sokkal inkább ismerem a kinokat, melyeket a rosszul kötött házasság okoz, semhogy kitegyek a te hibád folytán egy nőt ama megpróbáltatásoknak, melyeket én némán átszenvedtem.”

Sohasem vitte tovább célzásait a bíró hütlenségére. Egyébiránt egy pár év óta némi nyugodtságot élvezett. Könnyebb közsvényes rohamok üdvös intést adtak Serraval Mariusnak. Otthon ülőbbé lett és kénytelen kellelten lemondott a kalandok után futkozásról.

(Folyt. köv).

Asszonyok s férfiak,

kik más munkára már kép-telenekek, a

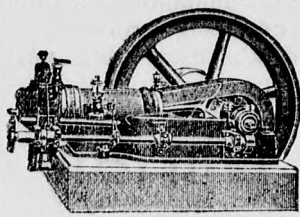
Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshet-nek. — Jelenkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuth-szoborral szemben.) o o o

Aratáshoz

manillát jutányos ár mellett szállít, zsákokat használatra és eladásra a legolcsóbb áron raktáron tart Bánffy Lajos, Pa-605. csirta utcai kereskedő.

Nyersolaj szivógáz diesel **MOTOROK** benzín és lokomobilok

Gyors szállítás. Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás. **Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.** Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. 147 VEZÉRKÉPVISELŐ: **Gellért Ignác és Társa** Budapest, V., Koháry-utca 4. sz. (Alkotmány-utca sarok.)

Aki eredeti **KÖBÁNYAI** gyári töltésű jó és tiszta sört öhajt inni, forduljon Iritz Sámuel céghez.

Gyomorbaj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. tum. off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorrágást, hasmenést és egyéb gyomorfájást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható.

SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon eti x. fumar ffo védjegy rajta van.

ELADO TELEK. Báró Jósika utca 4 sz. a.

200 négyszögöl beltelek eladó.

Értekezni lehet ugyan-ott Bálíth János tanítóval.

596.

Aratásra és cséplésre

jó és olcsó **pálinkák, kőbányai sörök** előnyös árban szerezhetők be: **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Táncitanítási felhívás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünetben

táncanfolyamot

tartok, melyet július hó 6-án kezdek meg s mindvégig a legszigorubb illem, legnagyobb felügyelet mellett folytatok és pedig két csoportban, olyképpen, hogy délelőtt a kisebb, a délutáni órákban a nagyobb növendékek nyernekt oktatást úgy a modern táncokba mint az ezekkel összefüggésben levő csinos testtartásban és a társas érintkezésben is.

Mindkét tanfolyamon tanítom a szokásos táncokon kívül az amerikánt, a hatlépéses lengyelkét, a gratiannát. Továbbá csinos részleteket a magyar balettől és a dzsentri boszont. Ezenkívül külön boszont-kurzust is tartok, minden este 7—8 óráig.

A tanítás helye gróf Vay utcai házamban kizárólag e célra épült s elegánsan berendezett tánctermem.

Beiratkozni ott lehet egész nap. Magánoktatást is adok, akár háznál akár tánciskolámban.

A n. é. közönség nagybecsű pártfogását kérve maradok kiváló tiszteltet!

Schwartz Miksa

588

okl. táncitanító.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országzserte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz.

Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Két-soros bécsi forma. Harmonika 20 kor-tól feljebb. Fényképes árjegyzék ingyen

Biztosítom

hogy nem bánja meg ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb-és modern hárfá ütő ingaórát akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műrás és ékszerész üzletét MAKÓN, Főter. Az Otthon-kávéház mellett.

Uj férfi szabó-üzlet megnyitás!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a helyi és vidéki uri közönséggel, hogy a Csala-féle házban (Püspökház mellett)

uri- és magyarszabó üzletet nyitottam.

Raktáron tartom a legújabb divatu angol, francia, brüni és hazai szöveteket.

A legújabb, legdivatosabb szabás szerint készítek minden uri- és magyar ruhát. — Egyuttal előre is biztosítom a nagyérdemű uri közönséget, hogy úgy szabászatommal, mint legjobb minőségű szöveteimmel s üzletemből kikerült ruháimmal, legfőbb törekvésem lesz, hogy a mélyen tisztelt közönség minden tekintetben meglegyen elégedve. — A n. é. közönség szíves partfogását kéri

Kecskeméti Mihály

férfi-szabó Makón. Kossuth-utca, (Csala-féle ház.)

A gazdaközönség figyelmébe!

Értesítem a tisztelt gazdaközönséget, hogy a világhírű eredeti **Cormick**-féle kévekötős aratógépek állandóan raktáron vannak és ezeket, valamint az eredeti Standard védjegyű Manilla-zsineget, Fűkaszalógépeket, lógereblyéket, tárcás boronákat, négyszögben ültető Kukorica-vetőgépeket és eredeti

Sack Rudolf-féle

bekötött zsák védjegyű tüköracél ekéket a legolcsóbb árban és kedvező fizetési feltételek mellett szállít

Glück Samu gépraktáros.

Tubarózsa-krém és az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1

korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növést legjobban elősegíti!

1 tégely 1 korona. — Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. — Tubarózsa-szappan, 50 fillér.

— Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. — Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 üveg 70 fill.

Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kochillia szőlőmoly és gyümölcs féreg irtó anyag, egyszeri permetezés-

sel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! — Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszer-tárában

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Telefon-szám: 127.

Telefon-szám: 127.

Miért vagy másé?

Akiknek a szívük fáj?

Fecském hova szállsz?

Hogy van a Pali bácsi?

stb. népdalokat, kuplékat, katona és cigányzenét élethűen játsza az óriási „Adria“ beszélőgép, mely 5 legújabb hanglemezzel, nagy felszereléssel csak 40 korona.

WÄGNER „Hangszer-király“-nál
BUDAPEST VIII.
József-körut 15.

Gyorsjavító műhely.

Nagy fényképes árjegyzék ingyen!

Művész

lehet bárki, ha nem egy nehezen kezelhető, hanem egy könnyen elsajátítható hangszert rendel magának

Wagner a „Hangszer Király“-tól, Budapest, József-körut 15. Önoktatási iskola ingyen. Gyorsjavító műhely! Kérjen nagy fényképes diszidárjegyzéket ingyen.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter	I. 15. — „	Háló kabátok	1.80
Delén bluzok	3. — „	Női nadrágok	1. — „
Himzett	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csipke	5. — „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák	1.70 „	Fűző védő	I. 3. — „
Paplan lepedők	5. — „		

Szigoruan szabott árak!

Selyem, Batiszt, Schifon és Lüszter alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

Nyomdász-tanulók

felvétetnek lapunk nyomdájában.

